

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **nezl. M. K.**, zast. S. K., zákonnou zástupkyní, zast. Mgr. Lilianou Křístkovou, advokátkou se sídlem náměstí I. P. Pavlova 1785/3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2014, č. j. OAM-242/LE-LE05-P10-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, č. j. 2 Az 13/2014 – 9,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, č. j. 2 Az 13/2014 – 9, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým jí byla pro řízení o žalobě ustanovena zástupkyně advokátka Mgr. Liliana Křístková.

[2] Městský soud dospěl k závěru, že stěžovatelka splňuje předpoklady pro ustanovení zástupce ve smyslu § 35 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Uvedl, že zákonná zástupkyně (matka nezletilé stěžovatelky) k výzvě soudu ve věci vedené pod sp. zn. 2 A 12/2014 doložila, že splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, když z předloženého potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech soud zjistil, že zákonná zástupkyně nemá příjmy z pracovního či obdobného poměru, z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr či z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti. Osobní majetek větší ceny zákonná zástupkyně nevlastní a pobírá toliko rodičovský příspěvek ve výši 3.800,- Kč.

[3] Vzhledem k tomu, že podaná žaloba neobsahuje zákonem stanovené náležitosti správní žaloby, je splněna i druhá podmínka pro ustanovení zástupce žalobkyni, neboť ustanovení zástupce je třeba k ochraně jejích práv.

[4] Napadeným usnesením jí proto pro řízení o žalobě ustanovil zástupkyní advokátku Mgr. Lilianu Křístkovou.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Stěžovatelka napadá usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[6] Uvádí, že dne 30. 4. 2014 podala k městskému soudu žalobu s žádostí o ustanovení zástupce z řad advokátů dle § 35 odst. 8 s. ř. s., a to Mgr. Pavla Čížinského. Svoji žádost odůvodnila tím, že je jí známo, že se tento advokát zabývá azylovým a migračním právem, byl jí doporučen a má k němu plnou důvěru. Navrhovaný advokát vyjádřil s ustanovením souhlas.

[7] Městský soud žádosti o ustanovení zástupce vyhověl, avšak zástupcem pro řízení ve shora uvedené věci ustanovil zcela jinou osobu, aniž by své rozhodnutí jakýmkoliv způsobem blíže odůvodnil.

[8] Stěžovatelka odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2010, č. j. 2 As 82/2010 - 41, dle kterého má být zpravidla ustanoven ten konkrétní advokát, který je navržen, přičemž výjimky z tohoto pravidla by měly být vykládány restriktivně. V rozsudku ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, rozšířený senát mj. konstatoval, že *„pokud soud návrhu účastníka řízení na ustanovení konkrétního zástupce nevyhoví, je povinen své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit“*.

[9] S ohledem na výše uvedené navrhuje napadené usnesení zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadené usnesení městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[11] Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že v žalobě ze dne 28. 4. 2014 zákonná zástupkyně stěžovatelky skutečně požádala o ustanovení konkrétního zástupce pro řízení před městským soudem, a to o advokáta Mgr. Pavla Čížinského. Současně uvedla důvody, pro které požaduje ustanovit k ochraně práv své nezletilé dcery právě tohoto advokáta.

[12] Rozsudkem rozšířeného senátu ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, publ. pod č. 1995/2010 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud rozhodl, že pokud účastník řízení splňující předpoklady pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhne ustanovit svým zástupcem konkrétní osobu a zjistí-li soud, že tento návrh je opřen o rozumné a věcně

oprávněné důvody, je zpravidla na místě takovému návrhu vyhovět. Pokud soud nevyhoví návrhu účastníka řízení na ustanovení konkrétního zástupce, je povinen své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit.

[13] Rozšířený senát zdůraznil, že „*vyhovět návrhu na ustanovení konkrétního zástupce bude namíste především tehdy, bude-li takové rozhodnutí opřeno o rozumné a věcné důvody a současně nebude v rozporu s jinými hledisky, které je nezbytné při rozhodnutí o konkrétní osobě zástupce vzít v úvahu. Pokud totiž účastník řízení navrhne konkrétní osobu, která by jej měla zastupovat, obvykle tak činí z důvodů, které pokládá za rozumné a věcně oprávněné. Typicky účastník řízení navrhuje určitou konkrétní osobu tehdy, má-li k ní z určitých důvodů vybudován vztah důvěry, z něhož vyvozuje, že právě ona bude řádně hájit jeho zájmy. Tato důvěra přitom představuje jeden ze základních atributů vztahu mezi advokátem a jeho klientem [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 7 Azs 214/2005 - 96 (www.nssoud.cz)]. Vztah důvěry často vznikne tehdy, zabývala-li se navrhovaná osoba jako zástupce věci účastníka řízení již dříve (např. v jiném řízení před orgány veřejné moci), zastupovala-li jej v jiné jeho věci, je-li z jiných důvodů obeznána více než jiné osoby s jeho věcí či s jejími významnými aspekty nebo má-li určité specifické vlastnosti, schopnosti či dovednosti, které jsou předpokladem pro to, že by mohla ve věci účastníka řízení s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem vystupovat účinněji než jiné osoby. Takovými specifickými schopnostmi, vlastnostmi či dovednostmi může být například specializace navrhovaného zástupce na určitá právní odvětví či schopnost komunikovat s účastníkem řízení (typicky právě v případě žadatelů o mezinárodní ochranu) v jeho mateřtině nebo jiném jazyce, kterým se dorozumí*“.

[14] Naproti tomu ale rozšířený senát dále uvedl, že „*[p]rávo účastníků řízení na ustanovení konkrétního zástupce (...) nepochybně nemůže mít podobu práva absolutního. Za rozumné a věcné oprávněné důvody tak zpravidla nebude možno považovat návrh na ustanovení konkrétního zástupce jen proto, že takový zástupce je všeobecně znám.(...) Další meze práva na ustanovení konkrétního zástupce pak zcela jistě musí existovat pro případ možného zneužití předmětného práva (opakované změny návrhu na konkrétního zástupce, zneužití práva na ustanovení konkrétního zástupce jako obstrukčního prostředku pro řízení před soudem apod.)*“.

[15] Vztáhne-li Nejvyšší správní soud výše uvedené na projednávanou věc, lze konstatovat, že napadené usnesení není přezkoumatelné, neboť s žádostí stěžovatelky o konkrétního zástupce se městský soud žádným způsobem v odůvodnění usnesení nevypořádal a bez dalšího ji naopak pro řízení ustanovil zcela jiného advokáta, resp. advokátku Mgr. Lilianu Krískovou.

[16] Jaké úvahy městský soud k takovému závěru vedly z odůvodnění dovodit nelze. Nejvyšší správní soud proto usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Městský soud je při novém projednání věci vázán právním názorem zdejšího soudu; v novém rozhodnutí ve věci městský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2014

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu